

Beboelseshus for disse 3,600 Kr., som foreslaas i Lovforslaget. Jeg ved heller ikke, om det er rigtigt at fastsætte Amortisationstiden til 33 Aar. Det forekommer mig, at det kan blive vanskeligt nok at afdrage Beløbet i den Tid, men derom kan der jo forhandles i Udvalget. Man har talt om, at ved disse Brug skal Staten ikke forære noget bort, derfor skal der ydes fuld Rente af Jorden, og af Byggeslaanet skal der betales 4 pCt. aarlig. Det samme er Tilfældet i Loven om Husmandsbrug, men her vil det medføre et Rentetab, idet Staten vistnok ikke mere kan laane til 4 pCt.

Jeg skal i det hele anbefale at behandle dette Lovforslag velvilligt i Udvalget i Haab om, at vi til Slutning maa komme til et Resultat, og at dette Lovforslag vil kunne blive gennemført allerede i denne Samling.

Hauge: Jeg skal modstaa Fristelsen til ved denne Lejlighed at fremsætte mere omfattende Bemærkninger om Landbrugets Stilling i al Almindelighed, skønt der kunde være Anledning dertil ved Behandlingen af et Lovforslag som det foreliggende. Men det forekommer mig, at nærværende Tid vilde være meget uheldig valgt til en omfattende Drøftelse af Jordspørgsmaalet. Man kan opstille forskellige Hypoteser for Fremtiden, naar man skal give sig til at spaa om, hvorvidt det ene eller andet vil ske, Landbruget vedrørende, thi man ved meget lidt om Fremtiden og har kun faa Holdepunkter for Rigtigheden af sin Bedømmelse. Man ved ikke, om Jordpriserne eller Ejendomspriserne vil blive højere eller lavere i Fremtiden, end de har været før Krigen, eller end de er nu. Det eneste sikre Holdepunkt, man har for en Bedømmelse af Fremtiden, er egentlig dette, at man ved, at Europa er blevet umaadelig meget fattigere end tilforn, og at der i de sidste 2½ Aar er ødelagt kolossale Værdier, som det vil tage Aar for Befolkningen i de forskellige Lande at skaffe til Veje igen. Med nogen Grund kan man have den Opfattelse, at det skulde være højst besynderligt, om ikke denne Fattigdom i Europa vil have Indflydelse paa forskellige Forhold ogsaa i Danmark, og at det er højst sandsynligt, at vore Landbrugsforhold vil blive vanskeligere i Fremtiden, end de hidtil har været. Men, som sagt, noget egentligt Holdepunkt for, hvorledes Forholdene vil blive, har man ikke, og jeg for mit Vedkommende har

derfor let ved at afstaa fra at fremsætte mere almindelige Betragtninger.

Det foreliggende Lovforslag gaar jo ud paa at træffe Bestemmelse om, hvorledes man skal forholde sig, naar Jord, der er i offentligt Eje, skal bortselges. Der er altsaa, efter Lovforslagets Titel at dømme, Tale om at vedtage en Lov, der giver bestemte Regler for Afhændelse af den Jord, der tilhører Staten. Heldigvis, kunde man sige, ejer Staten ikke ret megen Jord til Afhændelse; udover de egentlige Præstegaardsjorder har Staten kun ringe Arealer, som der øjeblikkelig kan disponere frit over. Man kan for øvrigt ikke disponere over samtlige Præstegaardsjorder, der vil gaa nogen Tid, inden Staten kan faa Præstegaardsjorderne udstykkede til privat Eje. Lovforslaget kan derfor heller ikke faa nogen større Rækkevidde, og jeg antager, at hvis Staten skulde ønske at erhverve større Arealer til Udstykning paa samme Vilkaar, som her opstilles, vil Rigsdagen paa ny komme til at beskæftige sig med Sagen. Jeg maa mene, at Lovforslaget i det væsentlige kun vil komme til at omfatte den Jord, som Staten i Øjeblikket disponerer over, og ikke den Jord, som Staten kunde tænke paa at erhverve. Jeg kan for saa vidt give Lovforslaget min Tilslutning. Jeg kan ikke skønne, at det kan volde større Ulemper hverken for den ene eller den anden Part, at man gør det Forsøg, som her nærmere er udformet. Af Præstegaardsjorder fandtes der i 1905 ifølge en statistisk Opgørelse ca. 50,000 Tdr. Land, som muligvis kunde egne sig til Udstykning. Nu er Antallet noget ringere, alt i alt vil der vel kun være Tale om at kunne disponere over noget over 40,000 Tdr. Land, og da jeg maa antage, at man ikke vil gøre Jordlodderne meget mindre end en halv Snes Tønder Land, vil man se, at der ikke vil blive Tale om noget stort Antal nye Brug. Lovforslaget gaar ud paa, at Staten udstykker sin Jord i Smaabrug og sælger dem efter en foretagen Vurdering til Landarbejdere, Byarbejdere, kort sagt til de samme Folk, som kan erhverve Jord efter den gældende Husmandslov. Den Sum, der bliver fastsat som Købesum for Jorden, forrentes foreløbig med 2¼ pCt. halvaarlig, saaledes at Staten stadig bliver ved at have den fulde Jordpris i sin Besiddelse. Efter at Jorden er afhændet, skal der ved hver følgende almindelig Vurdering til Ejendomsskyld foretages en ny Vurdering af Jorden af Vurderings-